

Vastineluonnos

1 Asia

Luumäen kunnanhallituksen lausunto Luumäen kunnanvaltuuston päätöksestä 16.2.2026 § 3 ”Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaava” tehtyihin valituksiin.

Diaarinumerot 677/03.04.04.04.16/2026 ja 820/03.04.04.04.16/2026

2 Asianosaistiedot

Lausunnon antaja: Luumäen kunta / Kunnanhallitus
Linnalantie 33
54500 Taavetti

Muutoksenhakijat: Etelä-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys r.y., Juha Juuti
Mikko Juhani Juurela ym. asiamiehenään Jari Taipale

3 Lausunto Itä-Suomen hallinto-oikeudelle ja pyyntö asian kiireellisestä käsittelemisestä

Myrsky Energia Oy:n hankekehitysyhtiö Suurikankaan Tuulivoima Oy suunnittelee Luumäen Suurikankaan alueelle enintään 14 tuulivoimalasta ja noin 82 hehtaarin kokoisesta aurinkovoima-alueesta koostuvaa tuuli- ja aurinkovoimapuistoa. Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimapuiston alue sijaitsee Luumäen kunnan lounaisosassa, lähimmillään noin 2 kilometrin etäisyydellä Taavetin kuntakeskuksesta. Lähimmät yksittäiset vakituisesti asutut kiinteistöt sekä vapaa-ajan kiinteistöt sijaitsevat vähintään kilometrin etäisyydellä lähimmistä tuulivoimaloista.

Luumäen kunnanvaltuusto on päätöksellään 16.2.2026 § 3 hyväksynyt hanketta koskevan alueidenkäyttölain (132/1999, ennen 1.1.2025 nimeltään maankäyttö- ja rakennuslaki) 77 a §:ssä tarkoitetun Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan siten, että osayleiskaavaa voidaan käyttää tuulivoimaloiden rakentamisluvan myöntämisen perusteena kaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueilla. Luumäen kunnanvaltuuston päätös ei ole kuitenkaan tullut muutoksenhakuajan päättymisen jälkeen lainvoimaiseksi, sillä Luumäen kunnanvaltuuston päätöksestä on tehty kaksi valitusta Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valituksissaan Etelä-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys r.y. ja joukko yksityishenkilöitä (jäljempänä yhdessä ”**Muutoksenhakijat**”) ovat vaatineet, että Itä-Suomen hallinto-oikeuden tulee kumota Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 lainvastaisena joko tuulivoiman osalta tai kokonaisuudessaan. Muutoksenhaun johdosta Luumäen kunta on hankkinut lausunnot muutoksenhakijoiden väitteistä varsinaiselta kaavoittajalta One Architects, Myrsky Energia Oy:ltä asiamiehenään Asianajotoimisto Hannes Snellman Oy, selvitysten tekijältä Wsp Oy sekä toiselta kaavoittajalta ja ympäristökonsultilta.

Tutustuttuaan Itä-Suomen hallinto-oikeuden lausuntopyyntöihin 20.3.2026 ja 2.4.2026 sekä niiden liitteinä olleisiin Muutoksenhakijoiden valituksiin, Luumäen kunnanhallitus toteaa hankkimiansa asiantuntijalausuntojen perusteella, että Muutoksenhakijoiden valituksissa ei ole esitetty sellaisia

seikkoja, joiden perusteella Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hyväksymisestä olisi kumottava. Luumäen kunnanhallitus esittää siten lausuntonaan jäljempänä tässä lausunnossa esitetyin perustein, että Itä-Suomen hallinto-oikeuden tulee hylätä Muutoksenhakijoiden tekemät valitukset ja pysyttää Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hyväksymisestä voimassa.

Alueidenkäyttölain 188 a §:n mukaan lain 77 a §:ssä tarkoitettua tuulivoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa koskeva valitus on käsiteltävä hallintotuomioistuimessa kiireellisenä suhteessa muihin alueidenkäyttölain mukaisia kaava-asioita ja rakentamislain mukaisia lupa-asioita koskeviin valituksiin. Pyydetään asian kiireellistä käsittelyä Itä-Suomen hallinto-oikeudessa.

Luumäen kunnanhallitus ottaa alla tarkemmin kantaa Muutoksenhakijoiden valituksissa esitettyihin väitteisiin muutoksenhakijakohtaisesti.

4 Lausunnon perustelut

4.1 Etelä-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys r.y.

4.1.1 Linnustoselvitysten riittävyys

Etelä-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys r.y. (jäljempänä ”**Lintutieteellinen Yhdistys**”) on valituksessaan esittänyt, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavaa varten laaditut linnustoa koskevat selvitykset olisivat olleet puutteellisia. Luumäen kunnanhallitus toteaa, että väite selvitysten puutteellisuudesta on Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimapuiston olosuhteet sekä laaditut selvitykset ja vaikutuksenarviot huomioon ottaen virheellinen. Luumäen kunnanhallitus toteaa tältä osin oikeudellisena lähtökohtana, että alueidenkäyttölain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä on alueidenkäyttölain 9 §:n mukaan otettava huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus, ja selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen (859/1999) 1 §:n mukaan alueidenkäyttölain 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus, aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Asetuksessa edellytetään, että selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset muun muassa ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön, maa- ja kallioperään, veteen, kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonarvoihin sekä maisemaan.

Alueidenkäyttölain 9 §:n sanamuoto osoittaa, että velvoite vaikutusten selvittämisestä koskee kaikkea alueidenkäyttölaisissa tarkoitettua kaavoitusta. Koska alueidenkäyttölaki sisältää hierarkkisen ja eri kaavoitustasoille rakentuvan suunnittelujärjestelmän, kaavahanketta varten laadittavien selvitysten ulottuvuus, laaja-alaisuus ja yksityiskohtaisuus vaihtelevat kysymyksessä olevan kaavahankkeen luonteesta ja suunniteltujen toimintojen vaikutusten merkittävyyydestä johtuen. Selvitysten riittävyyden oikeudellisessa arvioinnissa tulee ottaa myös huomioon, että alueidenkäyttölain 9 §:ssä tarkoitettua selvitysten laatimisvelvollisuutta koskevaa lainkohtaa on muutettu vuonna 2015. Lakimuutoksen tavoitteena oli tuolloin lain esitöiden mukaan täsmentää ja

selkeyttää kysymystä siitä, miten kaavojen laatimiseen liittyvät selvitykset ja vaikutusarviointit tulee kohdentaa. Alueidenkäyttölain 9 §:n muuttamisen tavoitteena oli lisäksi, että selvitykset kohdennettaisiin kaavaratkaisujen kannalta olennaisiin ja merkittäviin asioihin tavalla, joka johtaisi kaavoituksen sujuvoittamiseen ja selvityksiin käytettävien resurssien tehokkaaseen kohdentamiseen.

Tuulivoimayleiskaavan vaikutusten selvittämisen osalta suoritettavien vaikutusarviointien laatimisen tarkoituksena on alueidenkäyttölain 9 §:n mukaisesti selvittää, voidaanko laadittavana olevassa kaavassa osoitettu maankäyttö toteuttaa kaavoituksen kohteena olevalle alueelle, kun asiassa otetaan huomioon yleiskaavan sisällölle alueidenkäyttölain 39 §:ssä ja 77 b §:ssä asetetut sisältövaatimukset. Tältä osin Luumäen kunnanhallitus toteaa lähtökohtana selvyuden vuoksi myös, että alueidenkäyttölain mukaan yleiskaavan lainmukaisuuden edellytyksenä ei ole, että kaavan toteuttamisesta ei selvitysten mukaan saisi aiheutua lainkaan seurauksia kaava-alueelle taikka sen ympäristöön.

Luumäen kunnanhallitus toteaa linnustoselvitysten osalta lähtökohtana, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimapuiston vaikutuksia linnustoon on arvioitu muun muassa hankkeen suunnittelun yhteydessä toteutettujen linnustoselvitysten perusteella, jotka ovat koostuneet pesimälinnuston osalta pöllöselvityksestä, metsojen soidinpaikkojen kartoituksesta, pesimälinnuston kartoituksesta, pesimäaikaisesta lentoseurannasta, kehrääjätkarkkailusta, päiväpetolintutarkkailusta, kuikkalintujen tarkkailusta, sääksiseurannasta, erityiskohteiden peruspistelaskennasta ja voimalapaikkojen pistelaskennoista. Lisäksi muuttolintujen osalta on tehty kevät- ja syysmuuttoselvitykset. Selvityksissä pyrittiin selvittämään mahdollisimman tarkasti eri lajien reviirejä ja pesäpaikkoja. Linnustoselvitysten toteuttamisen ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (”YVA”) perustellun päätelmän jälkeen kaavaselostusta on täydennetty muun muassa touko- ja kesäkuussa 2025 toteutetulla kolmella maastokäynnillä kaakkurin esiintymisen selvittämiseksi. YVA-menettelyn yhteysviranomaisen on Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimapuistoa koskevassa perustellussa päätelmässään todennut, että YVA-selostus täyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 19 §:n ja ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun valtioneuvoston asetuksen (277/2017) 4 §:n arviointiselostuksen sisältövaatimukset ja on laadultaan riittävä. Kaakkois-Suomen ELY-keskus on kaavaehdotuksesta antamassaan lausunnossaan lisäksi todennut, että kaava-alueen linnustoarvot on selvitetty asianmukaisesti ja riittävällä tarkkuudella ja että syys- ja kevätmuuton tarkkailun, piste- ja kohdennettujen laskentojen sekä lajiryhmien kartoitusten yhdistelmällä muodostettu kuva alueen lintuarvoista antaa riittävän perustan kaavan linnustovaikutusten arviointiin.

Lintutieteellinen Yhdistys on valituksessaan vedonnut erityisesti siihen, että linnuston muutosseuranta on ollut metodeiltaan puutteellista ja liian lyhytkestoista. Luumäen kunnanhallitus toteaa, että muuttolintujen seuranta on tehty vuonna 2022 syysmuuton aikana neljänätoista päivänä ajoittuen syyskuun alusta lokakuun loppupuolelle. Havainnointia painotettiin hyvillä muuttopäivillä, jotka valikoituivat otollisten sääolosuhteiden ja lintujen muuttoaktiivisuuden mukaan. Kevätmuuttoa tarkkailtiin keväällä 2023 kahtena toista päivänä maaliskuun aikana suurimmaksi osaksi hyvissä olosuhteissa ja linnuille hyvässä muuttosäässä. Lintujen kevät- ja syysmuuttoa havainnointiin hankealueen itäpuolelta peltoaukealta, josta oli hyvä näkyvyys jokaiseen ilmansuuntaan. Luumäen kunnanhallitus kiinnittää huomiota myös siihen, ettei YVA-menettelyn yhteysviranomaisen ole YVA-ohjelmasta antamassaan lausunnossa todennut maastoselvitysten

olevan kestoltaan riittämättömiä tai metodeiltaan puutteellisia taikka perustellussa päätelmässään edellyttänyt lisäselvityksiä muuttolinnuston osalta. Päinvastoin Kaakkois-Suomen ELY-keskus on edellä todetun mukaisesti kaavaehdotuksesta antamassaan lausunnossa katsonut, että syys- ja kevätmuuton tarkkailun, piste- ja kohdennettujen laskentojen sekä lajiryhmien kartoitusten yhdistelmällä muodostettu kuva alueen lintuarvoista antaa riittävän perustan kaavan linnustovaikutusten arviointiin.

Lintutieteellinen Yhdistys on katsonut selvitysten olevan puutteellisia myös siksi, että tausta-aineistona on käytetty Suomen lajitietokeskuksen linnustoaineistoa, jonka aineisto kaava-alueelta on Lintutieteellisen Yhdistyksen mukaan varsin vähäistä, sillä lintuharrastajat käyttävät havaintojen tallentamiseen pääasiassa BirdLifen ja paikallisyhdistysten ylläpitämää valtakunnallista Tiira-havaintopalvelua. Luumäen kunnanhallitus toteaa, että lintuselvityksissä on käytetty asianmukaista tausta-aineistoa. Esimerkiksi kaakkuria koskevissa vaikutuksenarvioissa on hyödynnetty myös Tiira-havaintopalvelun tietoja.

Lintutieteellinen Yhdistys on tehnyt valituksensa tueksi myös oman selvityksensä petolintujen muuttoreiteistä kaava-alueella. Luumäen kunnanhallitus toteaa Lintutieteellisen Yhdistyksen laatimien selvitysten osalta, että BirdLife Suomi on päivittänyt raporttiaan ”Lintujen päämuuttoreitit Suomessa” vuonna 2023. Raportissa petolintumuuton keskittymisalueeksi on tunnistettu itä-länsisuuntainen etelärannikon suuntainen reitti, joka sijoittuu hankealuetta etelämmäs ja jolle tiivistyy etenkin hiirihaukan, mehiläishaukan sekä maakotkan syysmuutto. Hankealueen kautta muuttaa sekä hanketoimijan kaavaa varten teettämien selvitysten että Lintutieteellisen Yhdistyksen tietojen mukaan jonkin verran petolintuja. Tehtyjen selvitysten arvioinnin ja riittävyuden kannalta olennaista on kuitenkin, että myöskään Lintutieteellisen Yhdistyksen oman selvityksen mukaan kaava-alue ei ole varsinainen petolintumuuton valtakunnallinen päämuuttoreitti.

Lisäksi Lintutieteellinen Yhdistys on esittänyt, että Luumäen kunta ei ole toteuttanut selvitystä siitä, mitkä olisivat kunnan alueella parhaat paikat tuulivoiman tuottamiselle siten, että kaikki maankäytön suunnittelun tavoitteet olisi objektiivisesti otettu paikkojen valinnassa huomioon. Luumäen kunnanhallitus toteaa tältä osin, että Lintutieteellisen Yhdistyksen väite on virheellinen, sillä alueidenkäyttölaki ei edellytä, että ennen alueidenkäyttölain 77 a §:ssä tarkoitetun tuulivoimayleiskaavan hyväksymistä kunnan tulisi selvittää kaikki kunnan alueen potentiaaliset tuulivoima-alueet. Asiassa voidaan ottaa lisäksi huomioon, että Etelä-Karjalan liitto on toteuttanut vuonna 2022 tuulivoimaselvityksen, jossa tunnistettiin maakunnan alueella yhteensä 23 potentiaalista tuulivoima-aluetta. Näistä alueista Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimahanke on ainoa, joka on saanut puolustusvoimien pääesikunnalta puoltavan lausunnon, mikä on edellytys hankkeen toteutettavuudelle. Suurikankaan tuulivoima-alue on siten ainoa toteuttamiskelpoinen potentiaalinen maakunnallinen tuulivoima-alue Luumäen kunnan ja koko Etelä-Karjalan maakunnan alueella.

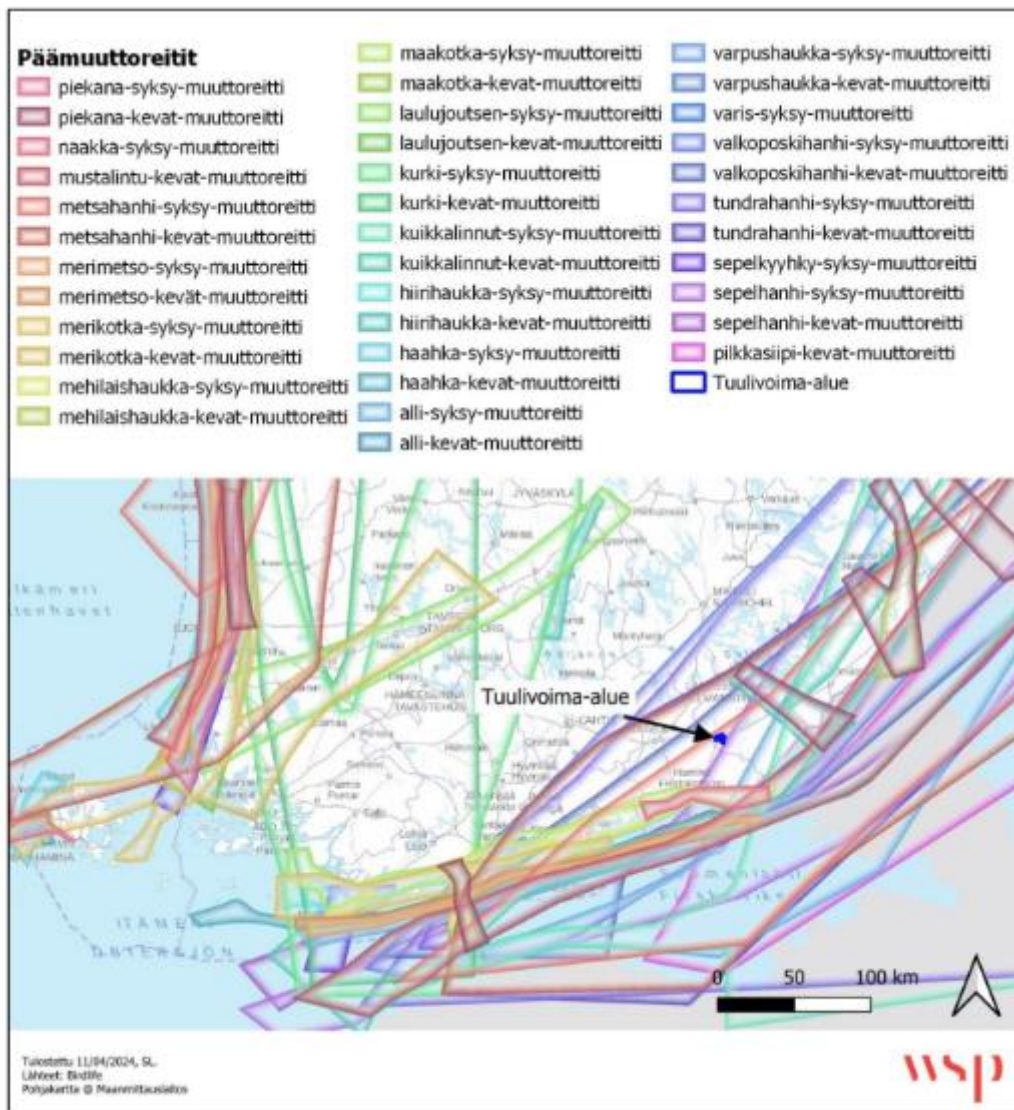
Luumäen kunnanhallitus toteaa yhteenvetona, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan vaikutuksia linnustoon on selvitetty kattavasti ja asianmukaisesti. Luumäen kunnanvaltuusto on siten voinut arvioida linnustoa koskevien selvitysten perusteella kaavapäätöksen lainmukaisuutta. Lintutieteellisen Yhdistyksen valitus Itä-Suomen hallinto-

oikeudelle tulee näin ollen hylätä perusteettomana ja Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hyväksymisestä pysyttää voimassa.

4.1.2 Kaavan sisällöllinen lainmukaisuus

4.1.2.1 Vaikutukset muuttolinnustoon

Lintutieteellinen Yhdistys on valituksessaan esittänyt, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimapuiston alue sisältyy valtakunnalliselle päämuuttoreitille eikä sille tule siten sijoittaa tuulivoimaloita merkittävien linnustolle aiheutuvien riskitekijöiden vuoksi. Luumäen kunnanhallitus toteaa, että väite on Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan olosuhteissa virheellinen. Luumäen kunnanhallitus perustelee näkemystään sillä, että YVA-menettelyn yhteysviranomaisen on Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimapuistoa koskevassa perustellussa päätelmässään todennut, että Ympäristöministeriön vuonna 2016 antaman ohjeen mukaan voidaan tapauskohtaisesti harkita tuulivoimarakentamista lintujen päämuuttoreiteille. Kaavaselostuksessa on tämän mukaisesti todettu, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaava-alue sijoittuu metsä-, tundra- ja valkuposkihanhen päämuuttoreitille, mutta tuulivoimaloilla ei arvioida olevan merkittävää kielteistä vaikutusta näihin lajeihin törmäys- tai estevaikutuksen kautta, koska lajien päämuuttoreitit ovat hyvin leveitä, niissä on jonkin verran vuotuista vaihtelua sääolosuhteiden vuoksi ja muuttavat hanhet kotimaisten tutkimusten mukaan väistävät tuulivoima-alueet tehokkaasti, eli törmäystodennäköisyys on hyvin pieni. Huomioitavaa on se, ettei Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoima -hankealueen läheisyydessä ole muita vastaavanlaisia hankkeita. Tapauksessa, jossa samalle muuttoreitille ei sijoitu muita tuulivoimahankkeita, väistämistä tapahtuu herkästi. Kaavaratkaisun tueksi laadituissa selvityksissä on siten arvioitu, että Suurikankaan alueelle suunnitellut tuulivoimalat voidaan sovittaa yhteen lintujen muuttoreittien kanssa eikä kaava ole sisällöllisesti lainvastainen. Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen sijainti suhteessa päämuuttoreitteihin on esitetty alla:

Kuva 1: Päämuuttoreitien tarkasteluoste, kevät- ja syysmuuton päälinjat (BirdLife 2023) suhteessa Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimahankealueen sijaintiin

Lintutieteellinen Yhdistys on valituksessaan vedonnut myös tapauksesta KHO 2016:14 ilmeneviin oikeusohjeisiin. Tapauksessa oli kyse maakuntakaavasta, jossa oli osoitettu lintujen päämuuttoreitille peräkkäin peräti yhdeksän tuulivoimaloiden aluetta. Tapauksen keskeisenä oikeusohjeena oli, että tällaisessa tilanteessa linnustovaikutusten arviointia ei voitu jättää vain hankkeiden yksityiskohtaisessa suunnittelussa selvitettäväksi. Tapauksen oikeusohje ei sovellu Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan olosuhteisiin, koska Suurikankaan hankkeella ei ole tunnistettuja yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa ja vaikutukset linnustoon on selvitetty kattavasti ja luotettavasti Suurikankaan hankkeen YVA-menettelyssä ja kaavoitusprosessissa. Myös YVA-menettelyn yhteysviranomaisena toiminut Kaakkois-Suomen ELY-keskus on kaavaehdotuksesta antamassaan lausunnossa todennut, että kaava-alueen läheisyydessä ei ole muita tuulivoimahankeita, mikä on huomionarvoista arvioitaessa vaikutusten merkittävyyttä lintujen muuttoon.

Lintutieteellinen Yhdistys on valituksessaan vedonnut myös siihen, ettei Suomesta tai ulkomailta löydy esimerkkejä, jossa vastaavalle päämuuttoreitille ja pesimäalueelle olisi rakennettu tuulivoimaloita ja siten varovaisperiaatteen mukaisesti päämuuttoreitille ei tulisi lainkaan sijoittaa tuulivoimaa. Luumäen kunnanhallitus huomauttaa, että esimerkiksi Perämeren rannikkoalueella tuulivoimaa on toteutettu lintujen päämuuttoreiteillä ja vaikutuksia muuttoreitteihin on tutkittu tällä alueella. Tutkimuksissa on todettu, että muuttavien hanhien törmäysriski on kuitenkin pieni, eli ne yleensä muuttavat lentoreittejään jo hyvissä ajoin väistääkseen tuulivoima-alueet. (Suorsa, V. 2019. Linnustovaikutusten seuranta suomalaisissa tuulivoimapuistoissa. Linnut-vuosikirja 2018: 148–155.)

Luumäen kunnanhallitus toteaa edellä sanottuun perustuen, ettei Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavasta aiheudu sellaisia vaikutuksia muuttolinnustoon, joiden perusteella olisi katsottava, että Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 olisi lainvastainen tai syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Lintutieteellisen Yhdistyksen valitus tulee näin ollen hylätä perusteettomana ja Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hyväksymisestä pysyttää voimassa.

4.1.2.2 Vaikutukset kaakkuriin

Lintutieteellinen Yhdistys on valituksessaan vedonnut siihen, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan alue on määritelty maakunnallisesti tärkeäksi kaakkurien pesimäalueeksi ja että suunnitellut tuulivoimalat sijaitsevat liian lähellä kaakkurien pesimälampia aiheuttaen siten kiellettyjä vaikutuksia kaakkurille. Luumäen kunnanhallitus toteaa, että väite on Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan olosuhteissa virheellinen.

Luumäen kunnanhallitus toteaa asiassa oikeudellisena lähtökohtana, että kaakkuri on lintudirektiivin liitteen I laji, joka on Suomen, Euroopan ja koko maailman uhanalaisuusluokitukseltaan elinvoimainen. Kaakkuria ei ole myöskään määritelty alueellisesti uhanalaiseksi eteläboreaalisen vyöhykkeen kummallakaan osa-alueella, joiden rajoilla Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimapuiston alue sijaitsee. Kaakkuri ei ole Suomessa erityisesti suojeltava laji eikä Suomen kansainvälinen erityisvastuulaji. Lintudirektiivin liitteen I lajien elinympäristöjen suojelu on järjestetty ensisijaisesti siten, että jäsenvaltiot ovat osoittaneet näiden lajien suojelemiseen lukumäärältään ja kooltaan sopivimmat alueet. Tämä suojelu on toteutettu Suomessa Natura 2000 -alueverkostolla. Hankealueella tai sen läheisyydessä ei ole sellaisia Natura-alueita, joiden suojeluperusteena kaakkuri olisi.

Hankealueella on kaakkurin perusteella tunnistettu MAALI-alue, johon rajatuista neljästä lammesta kaksi on hankealueella ja kaksi noin kaksi kilometriä pohjoiseen hankealueen rajasta. MAALI on BirdLife Suomen ja sen alueyhdistysten toteuttama hanke, jossa kartoitetaan ja nimetään Suomen maakunnallisesti tärkeät lintualueet. Kyseessä ei siis ole varsinaisesti luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu alue. Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimapuiston lähialueilla on monia muitakin kaakkurille sopivia elinympäristöjä ja kaakkureita esiintyy alueella yleisesti kuten Lintutieteellisen Yhdistyksen valituksessakin on tuotu esiin. Lajin pesimä- ja ruokailulampia sijoittuu hankealueen läheisyyteen useampia. Myös laajemmassa tarkastelussa (Suomen Lajitietokeskuksen Laji.fi-palvelu) kaakkurin voi todeta olevan eteläisessä Suomessa hyvin laaja-alaisesti esiintyvä laji. Kaavaselostuksen mukaan Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen ei arvioida merkittävästi

pienentävän kaakkurin populaatiokokoa tai pienentävän levinneisyysaluetta, eikä siten heikentävän lajin suojelun suotuisaa tasoa kansallisesti tai alueellisesti.

Kaavaselostuksessa on tutkittu Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan vaikutuksia kaakkuriin ja todettu tältä osin, että kaavan toteuttamisella voi olla vaikutuksia linnustoon, mutta niiden ei arvioida muodostuvan merkittäviksi muiden kuin Tuurlammen kaakkurireviirin osalta. Vuoden 2023 linnustoselvitysten osana tehdyissä lentotarkkailuissa ei havaittu ollenkaan kaakkuria, minkä perusteella kaakkurien ruokailulentojen ei arvioida merkittävässä määrin kulkevan Suurikankaan tuulivoima-alueen ylitse, ainakaan sen länsiosissa. Alkukesästä 19.5.2023 havaittiin yksi kaakkuri hankealueen Pienellä Roukkulammella, mutta pesintää ei havaittu kesän aikana kahden seuraavan käynnin yhteydessä 1.6.2023 ja 6.7.2023. Lampi ei linnustoselvitysten mukaan vaikuttanut olevan kaakkurin pesintään erityisen soveltuva. Täydentävässä kaakkuriselvityksessä vuoden 2025 touko- ja kesäkuussa tehtiin kolme maastokäyntiä (5.5.2025, 21.5.2025 ja 9.6.2025) kaakkurin esiintymisen selvittämiseksi. Kaakkuripari havaittiin kaikilla maastokäynneillä Tuurlammen reviirillä, mutta varmaa havaintoa pesinnästä hautovan emon tai poikasten näkemisen muodossa ei tehty. Maastokäyntien havaintojen perusteella kaakkurit kuitenkin vähintään suunnittelivat pesintää tuulivoima-alueella myös vuonna 2025. Varovaisuusperiaatteen mukaisesti, erityisesti koska Tuurlammen pesimäreviirin kaakkureiden ruokailulentojen suuntautumisesta ja määristä ei Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavaa varten toteutetuissa maastotarkkailuissa saatu tarkempaa tietoa, eikä siten törmäysmallinnukseen tarvittavaa havaintoaineistoa ollut, arvioitiin Tuurlammen reviirin kaakkureille aiheutuva törmäystodennäköisyys ja sitä kautta vaikutus kaavaselostuksessa merkittäviksi. Muille lähialueiden kaakkurireviireille ei kaavaselostuksessa arvioitu aiheutuvan merkittävää törmäysvaikutusta, koska ruokailulentoja alueen ylitse ei havaittu ja suurimpien vesistöjen sijaintien perusteella lähimpien reviirin ruokailulentojen arvioidaan todennäköisesti suuntautuvan muita reittejä kuin Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan alueen kautta. Kaavaselostuksessa on todettu, että tutkimusten mukaan kaakkurit väistävät tuulivoimaloita tehokkaasti, minkä seurauksena lajia ei pidetä erityisen alttiina törmäyksille. Lisäksi suomalaisten satelliittiseurantojen mukaan pesimäaikaiset kalastuslennot tapahtuvat 30–150 metrin korkeudella, eli suuri osa ruokailulenkoista tapahtuu riskikorkeuden alapuolella.

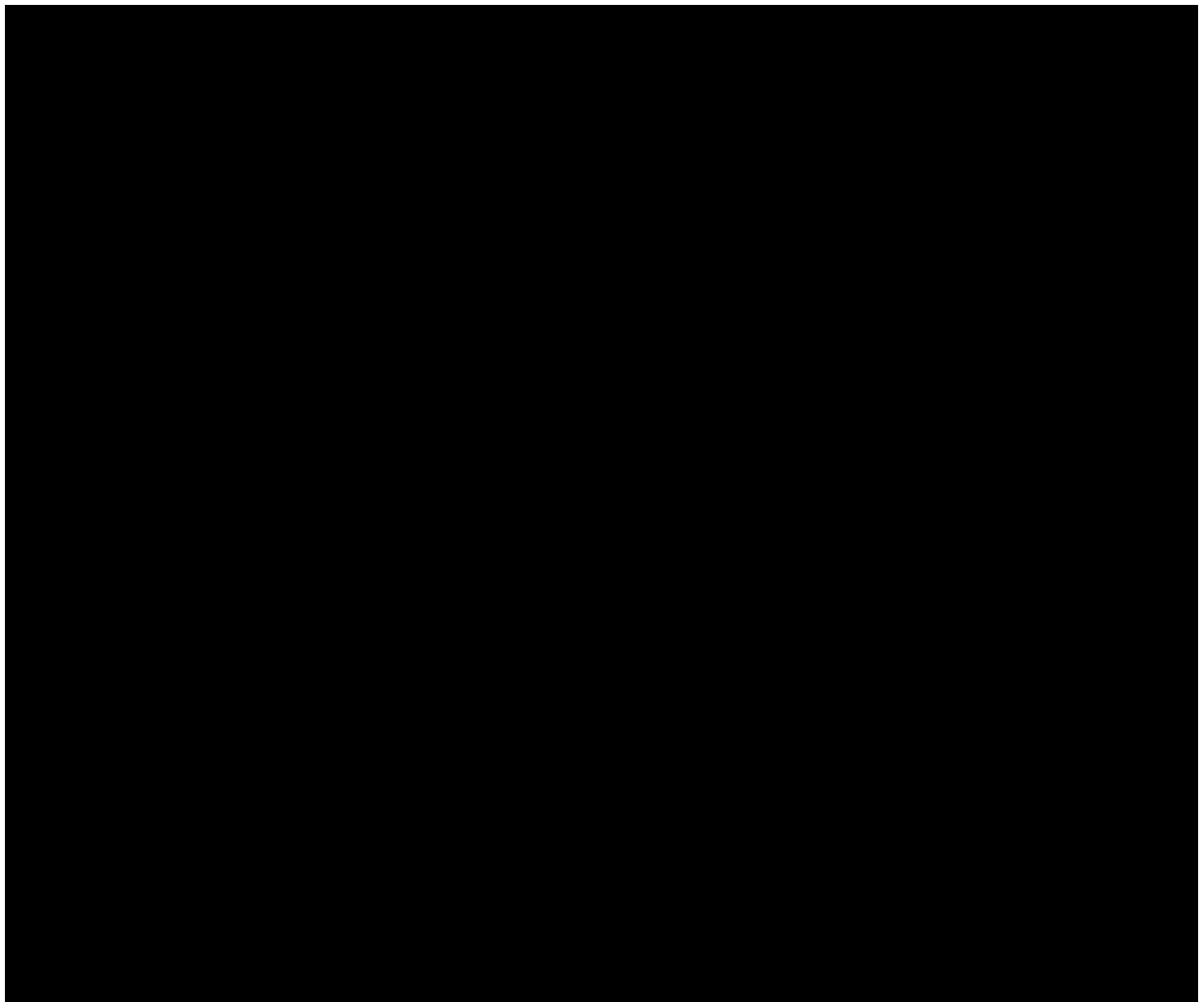
Kaavan valmisteluvaiheessa Tuurlampea lähin voimala on jätetty pois kaavaehdotuksesta ja näin vaikutuksia kaakkuriin on saatu rajattua. Kaavaselostuksessa on todettu, että todennäköisesti kaikkein voimakkaimmat kaakkuriin kohdistuvat negatiiviset vaikutukset on huomioitu tämän turbiinin poistamisella. Kaavaselostuksen mukaan kaakkuriin kohdistuva vaikutus ei joka tapauksessa uhkaa lajin suotuisaa suojelun tasoa, koska laji on uhanalaisuusluokitukseltaan elinvoimainen eikä yhden reviirin mahdollinen häviäminen merkittävästi pienennä populaatiokokoa tai supista levinneisyysaluetta kansallisesti tai alueellisesti.

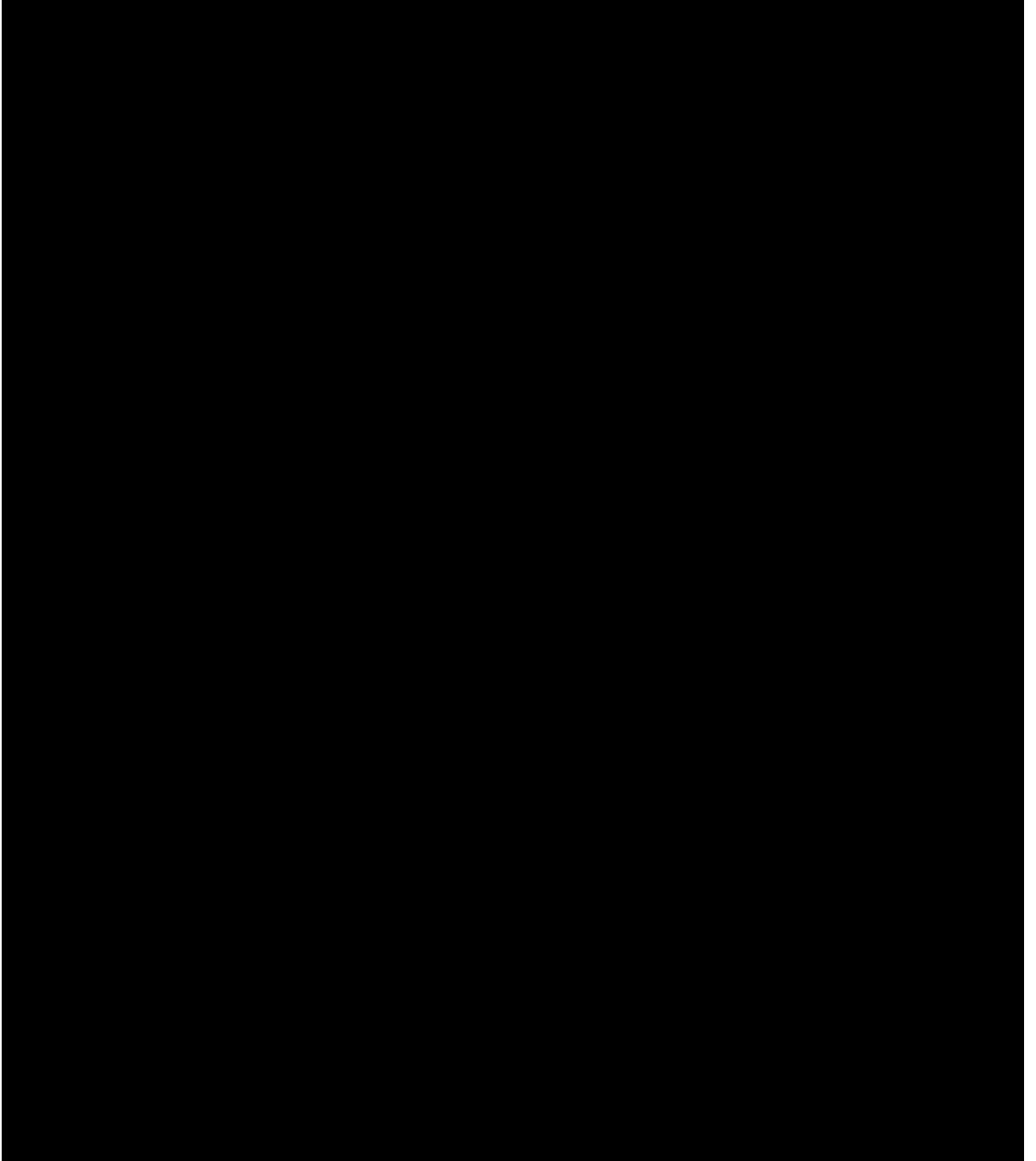
Luumäen kunnanhallitus kiinnittää myös huomiota siihen, että Tuurlammen ympäristö on kaavassa osoitettu luo-1 merkinnällä, jota koskevan kaavamääräyksen mukaan alueella sijaitsee metsälain 10 §:n mukaisia kohteita, luontodirektiivin liitteen IV (a) tai lintudirektiivin I eliölajin esiintymisalue, ja alueen eliölajin lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa hävittää eikä heikentää ja elinympäristön monimuotoisuuden kannalta tärkeät ominaispiirteet, kuten rantavyöhykkeen suojapuusto, tulee säilyttää. Kaavamääräyksen muotoilu on hyväksytetty ELY-keskuksella erikseen ennen kaavan

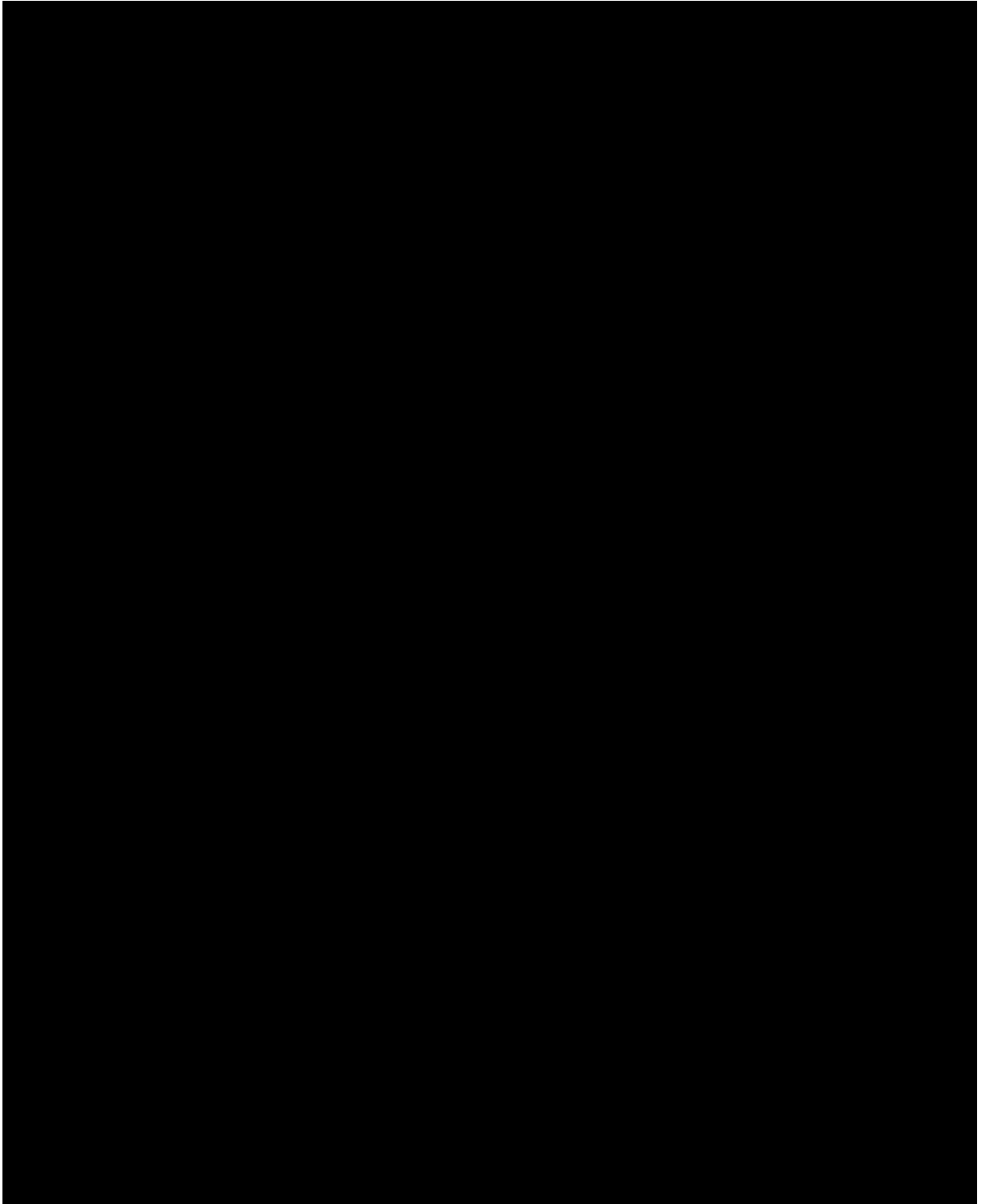
viemistä hyväksymiskäsittelyyn ja kaavamääräys on viranomaisen puolesta todettu riittäväksi. Lisäksi, jos tuulivoima-alueen rakentaminen toteutuu, kaavaselostuksen mukaan kaakkureille mahdollisesti aiheutuvien negatiivisten vaikutusten lieventämiseksi tai kompensoimiseksi akennetaan ja asennetaan lajin pesintää mahdollistavia pesimälauttoja lähialueiden potentiaalisille uusille pesimälammille. Lisäksi voidaan rakentaa pesimälauttoja niille nykyisille kaakkurilammille, joille tarvitaan uusia pesimälauttoja. Ihmisen tekemien pesimälauttojen toimivuudesta on saatu hyviä kokemuksia esimerkiksi Nuuksiosta, jossa lauttojen avulla alueelle on saatu onnistuneesti pesivä kaakkurikanta. Lisäksi kaavaselostuksen mukaan tuulivoima-alueen ja sen lähimpien kaakkurireviirien kaakkurien esiintymistä, pesimistä ja pesintämenestystä seurataan tuulivoima-alueen rakentamisen aikana ja sen valmistumisen jälkeen. Mahdollisten pesimälauttojen rakentamiskustannuksista vastaa hanketoimija.

Luumäen kunnanhallitus toteaa edellä sanottuun perustuen, ettei Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavasta aiheudu sellaisia vaikutuksia kaakkuriin, joiden perusteella olisi katsottava, että Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 olisi lainvastainen tai syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Lintutieteellisen Yhdistyksen valitus tulee näin ollen hylätä perusteettomana ja Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hyväksymisestä pysyttää voimassa.

4.1.2.3 Vaikutukset kalasääkseen **[Salassa pidettävä, vain viranomaiskäyttöön]**

4.1.2.4 Vaikutukset muihin valituksessa mainittuihin lintulajeihin

Lintutieteellinen Yhdistys on valituksessaan vedonnut myös siihen, että tuulivoimasta aiheutuu häiriötä mehiläis- ja hiirihaukalle sekä niiden pesinnälle. Luumäen kunnanhallitus toteaa asiassa lähtökohtana, että mehiläishaukan pesäpaikat sijoittuvat lintuselvitysten perusteella todennäköisesti hankealueen ulkopuolelle. Hiirihaukan osalta linnustoselvityksissä todettiin, että hankealueella ei havaittu pesiä eikä alueella havaittu pesintään viittaava käytöstä. Kaavaselostuksessa tai sen taustaksi

toteutetuissa kattavissa ja luotettavissa linnustoselvityksissä ei ole todettu merkittäviä kielteisiä vaikutuksia mehiläishaukalle tai hiirihaukalle.

Luumäen kunnanhallitus toteaa edellä sanottuun perustuen, ettei Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavasta aiheudu sellaisia vaikutuksia mehiläis- tai hiirihaukkaan, joiden perusteella olisi katsottava, että Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 olisi lainvastainen tai syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Lintutieteellisen Yhdistyksen valitus tulee näin ollen hylätä perusteettomana ja Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hyväksymisestä pysyttää voimassa.

4.1.2.5 Yhteisvaikutukset

Lintutieteellinen Yhdistys on valituksessaan vedonnut myös siihen, että Etelä-Karjalan liiton teettämän tuulivoimaselvityksen perusteella lintujen päämuuttoreitille tulee sijoittumaan useita hankkeita ja hankkeiden yhteisvaikutukset olisi tullut arvioida Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan yhteydessä. Luumäen kunnanhallitus toteaa, että Etelä-Karjalan liiton teettämään tuulivoimaselvitykseen sisällyneistä alueista Suurikankaan alue on ainoa, joka on saanut tuulivoimahankkeen toteuttamiselle välttämättömän puoltavan lausunnon puolustusvoimien pääesikunnalta. Muut Etelä-Karjalan liiton tuulivoimaselvitykseen sisällyneistä tuulivoima-alueista eivät siten Luumäen kunnanhallituksen käsityksen mukaan ole toteuttamiskelpoisia. Mikäli hankkeet tulisivat toteuttamiskelpoisiksi myöhemmin esimerkiksi tutkateknologian kehittyessä, tulisi niiden ottaa suunnittelussa huomioon aikaisemmin hyväksytyt Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaava. Kaakkois-Suomen ELY-keskus on kaavaehdotuksesta antamassaan lausunnossa todennut, että kaava-alueen läheisyydessä ei ole muita tuulivoimahankkeita, mikä on huomionarvoista arvioitaessa vaikutusten merkittävyttä lintujen muuttoon. Myös esimerkiksi Luonnonvarakeskus on hankkeen YVA-selostuksesta antamassaan lausunnossa katsonut, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimahankkeesta ei ole odotettavissa yhteisvaikutuksia muiden tuulivoimahankkeiden kanssa.

Luumäen kunnanhallitus toteaa edellä sanottuun perustuen, ettei Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavasta aiheudu sellaisia yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa, joiden perusteella olisi katsottava, että Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 olisi lainvastainen tai syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Lintutieteellisen Yhdistyksen valitus tulee näin ollen hylätä perusteettomana ja Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hyväksymisestä pysyttää voimassa.

4.1.3 Vuorovaikutus

Lintutieteellinen Yhdistys on valituksessaan esittänyt, että se on toimittanut kaavoittajalle lausunnoissaan aineistoa, joka on sivuutettu kaavan valmistelussa. Luumäen kunnanhallitus toteaa vuorovaikutuksen toteuttamisen osalta, että Luumäen kunnanvaltuuston päätöksen lainmukaisuuden arvioinnissa tulee ottaa oikeudellisenä lähtökohdana huomioon, että kunta huolehtii alueidenkäyttölain 20 §:n mukaisesti alueellaan maankäytön suunnittelusta ja kaavoituksesta. Tämän lähtökohdan mukaisesti kunnalla on oikeus laatia alueidenkäyttölaissa tarkoitettuja yleis- ja asemakaavoja kunnan alueelle sitä mukaa kuin kunnan kehitys kaavoitustoimenpiteitä vaatii. Kunnan toimivaltaan ja harkintaan kuuluu päättää muun muassa mille alueille kaavoja laaditaan,

millä aikataululla kaavoja laaditaan, minkä sisältöisiä laadittavat kaavat ovat ja millaisia käyttötarkoituksia eri alueille osoitetaan. Tätä kunnan laajaa harkintavaltaa kutsutaan vakiintuneesti kunnan kaavoitusmonopoliksi ja kaavoitusmonopoli liittyy läheisesti kunnallisen itsehallinnon toteuttamiseen.

Kunnallista kaavoitusmonopolia ja sen merkitystä kuvataan oikeuskirjallisuudessa ja -käytännössä vakiintuneesti toteamalla, että kunta päättää itsehallintonsa nojalla kaavan sisällöstä alueidenkäyttölain rajoissa, eikä kunta ole lähtökohtaisesti sidottu kaavan laadinnan yhteydessä annettujen lausuntojen tai mielipiteiden sisältöön. Korkein hallinto-oikeus on tältä osin esimerkiksi ratkaisussaan KHO 12.8.2014 t. 2355 todennut, että vaikka kaavoituksen osallisille on varattava tilaisuus osallistua kaavan valmisteluun, he eivät voi päättää kaavan sisällöstä, vaan lopullinen päätösvalta kaavan sisällön suhteen on kunnanvaltuustolla. Koska tuulivoimayleiskaavaa koskeva valitus voidaan alueidenkäyttölain mukaan tehdä ainoastaan laillisuusperusteella, oikeuskäytännössä todetaan myös usein, että muutoksenhakijan esittämät kaavaratkaisun tarkoituksenmukaisuuteen tai toisten mahdollisten kaavavaihtoehtojen paremmuuteen liittyvät valitusperusteet tulee kunnan kaavoitusmonopolista johtuen hylätä perusteettomina.

Tuulivoimarakentamista ohjaavien osayleiskaavojen laadintaa koskevat alueidenkäyttölain 39 §:ssä ja 77 b §:ssä tarkoitetut tuulivoimayleiskaavan sisältövaatimukset. Mainitut sisältövaatimukset sisältävät edellä mainituin tavoin kunnanvaltuustolle kuuluvaa huomattavaa harkintavaltaa ja erilaisten näkökohtien yhteensovittamista. Tällöin on kiistatonta, että kaikkia yleiskaavan sisältövaatimuksia ei ole aina mahdollista toteuttaa täysimääräisesti. Tuulivoimarakentamista koskevassa oikeuskäytännössä esitetään tältä osin vakiintuneesti, että tuulivoimayleiskaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa tuulivoimarakentaminen kunnanvaltuuston hyväksymän kaavaratkaisun alueella, jolloin tämän tavoitteen toteuttamiseksi on hyväksyttävää jossain määrin muuttaa alueen ympäristöä ja sen olosuhteita. Olennaista on siten, että hyväksytty osayleiskaava täyttää riittävästi alueidenkäyttölain 39 §:ssä ja 77 b §:ssä asetetut yleiskaavan sisältövaatimukset luonnonarvojen vaalimisesta.

Luumäen kunnanhallitus toteaa vuorovaikutuksen osalta, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavasta on tiedotettu ja sidosryhmiä on kuultu alueidenkäyttölain ja ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) edellyttämällä tavalla. Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan valmistelussa on noudatettu alueidenkäyttölaissa tarkoitettua vuorovaikutteista suunnitteluprosessia siten, että kaavan valmistelun yhteydessä on käsitelty osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, kaavaluonnoksesta ja kaavaehdotuksesta annetut lausunnot sekä muistutukset, ja mainituissa dokumenteissa esitetyt seikat on otettu huomioon kaavoittajan vastineissa esitetyillä tavoilla. Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavasta on myös järjestetty yleisötilaisuuksia kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa 8.3.2023, valmisteluvaiheessa 18.6.2024 sekä ehdotusvaiheessa 10.2.2025.

Lintutieteellisen Yhdistyksen valitus tulee näin ollen hylätä perusteettomana ja Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hyväksymisestä pysyttää voimassa.

4.2 Yksityishenkilöiden valitus

4.2.1 Selvitysten riittävyys

Joukko yksityishenkilöitä (”Yksityiset Muutoksenhakijat”) on valituksessaan vaatinut, että Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hyväksymisestä tulee hylätä lainvastaisena koska se ei perustu alueidenkäyttölain 9 §:n edellyttämiin riittäviin selvityksiin. Luumäen kunnanhallitus toteaa, että väite on Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan olosuhteet huomioon ottaen virheellinen. Hankkeen yhteydessä on selvitetty kattavasti tuulivoimaloiden vaikutuksia maisemakuvaan, luonnonarvoihin, kulttuuriympäristön arvojen säilymiseen, muinaismuistoihin, virkistystarpeisiin sekä asuin- ja elinympäristöjen näkökohtiin. Yleisesti selvitysten riittävyttä koskevaa sääntelyä koskien Luumäen kunnanhallitus viittaa yllä kohdassa 4.1.1 lausuttuun.

Yksityiset Muutoksenhakijat ovat esittäneet muun muassa, että selvitykset on laadittu kaavan sallimaa pienemmällä voimalatyypeillä ja siten kaavan toteuttamiskelpoisuutta ei ole mahdollista arvioida luotettavasti. Luumäen kunnanhallitus toteaa tältä osin, että selvityksissä tai mallinuksissa on soveltuvien osin käytetty olemassa olevien voimalatyypien teknisiä ominaisuuksia, mutta selvitykset on kuitenkin toteutettu kaavaratkaisun mukaisilla voimaloilla. Selvitysten perusteella on voitu arvioida siten kaavan sisältövaatimusten täyttymistä kyseessä olevassa kaavaratkaisussa.

Yksityiset Muutoksenhakijat ovat myös valituksessaan esittäneet, että olennaisten vaikutusten arviointi ja hallinta on siirretty kaavoitusprosessissa myöhempään luvitusvaiheeseen rakennuslupamenettelyyn tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan ja että kunnan ympäristöviranomaisen toimivalta ei mahdollista vastaavan tasoisten sitovien päästö- ja vaikutusrajojen asettamista eikä jatkuvaa valvontaa kuin ympäristölupamenettely. Luumäen kunnanhallitus toteaa, että kunnallinen ympäristönsuojeluviranomainen huolehtii ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaisesti kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä. Ympäristölupa käsittelee toiminnasta riippuen joko kunnan ympäristönsuojeluviranomainen tai valtion ympäristönsuojeluviranomaisena toimiva lupa- ja valvontavirasto. Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimapuiston tapauksessa toimivaltainen viranomainen on Luumäen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jolla on toimivalta tutkia ympäristölupa tarve ja antaa mahdollisen ympäristölupa myöntämisen yhteydessä lupamääräyksiä. Kaavaselostuksessa on todettu, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimapuiston ympäristövaikutustenarvioinnin perusteella oletetaan, että Suurikankaan hankkeen tuulivoimaloille ei tarvita ympäristölupaa. Luumäen kunnanhallitus toteaa, että ympäristölupa mahdollinen tarve ratkaistaan kuitenkin soveltuvan ympäristönsuojelulainsäädännön nojalla ja että kaavaa toteuttavan hanketoimijan tulee olla yhteydessä Luumäen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiseen koskien ympäristölupa tarvetta Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimapuiston toiminnalle.

Yksityiset Muutoksenhakijat ovat valituksessaan esittäneet lisäksi, että purkuvakuuden puuttuminen osoittaa, että hankkeen elinkaaren vaikutuksia ei ole arvioitu kokonaisuutena. Yksityiset Muutoksenhakijat ovat myös vedonneet siihen, että kaava-aineistossa ei ole esitetty riittävää tarkastelua voimaloiden purkamisesta eikä annettu sitovia määräyksiä esimerkiksi siitä, miten purkaminen toteutetaan käytännössä. Luumäen kunnanhallitus toteaa, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan kaavaselostuksessa on käsitelty kattavasti tuuli- ja

aurinkovoimapuiston käytöstä poistoa ja purkua. Vallitsevan käytännön mukaisesti hanketoimija on sopinut purkuvakuuksiin liittyvistä seikoista osana hankealueella solmittuja maanvuokrasopimuksia. Purkutoimenpiteet tulee suorittaa voimassa olevan lainsäädännön edellyttämällä tavalla, eikä yleiskaavatasolla ole tarpeen antaa tarkempia määräyksiä purkamistoimien käytännön toteutuksesta.

Luumäen kunnanhallitus toteaa asiassa yhteenvetona, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan vaikutuksia on selvitetty kattavasti ja asianmukaisesti. Yksityisten Muutoksenhakijoiden valitus tulee näin ollen hylätä perusteettomana ja Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hyväksymisestä pysyttää voimassa.

Luumäen kunnanhallitus ottaa alla tarkemmin kantaa tiettyihin Yksityisten Muutoksenhakijoiden valituksessa esitettyihin väitteisiin selvityslajeittain ryhmiteltynä.

4.2.1.1 Meluvaikutuksia koskevat selvitykset

Yksityiset Muutoksenhakijat ovat valituksessaan esittäneet, että toteutettujen melumallinnusten perusteella ei ole voitu osoittaa, että sovellettavat melun ohjearvot alittuvat luotettavasti kaikissa kaavan sallimissa toteutusvaihtoehdoissa. Yksityiset Muutoksenhakijat vetoavat siihen, että mallinuksissa on käytetty voimalatyyppejä, joka ei vastaa kaavan sallimaa enimmäismitoitusta. Yksityiset Muutoksenhakijat ovat myös esittäneet, että ISO 9613-2 standardin soveltuvuutta ja rajoitteita Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan olosuhteissa ei ole osoitettu. Lisäksi Yksityisten Muutoksenhakijoiden mukaan käytetyt menetelmät aliarvioivat vaikutuksia ja eivät huomioi Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimapuiston olosuhteita.

Luumäen kunnanhallitus toteaa, että Yksityisten Muutoksenhakijoiden valitus antaa virheellisen ja harhaanjohtavan kuvan Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan olosuhteista. Luumäen kunnanhallitus toteaa tältä osin, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan melumallinnukset on toteutettu laskentastandardin ISO 9613-2 ja ympäristöministeriön tuulivoimaloiden melun mallintamista koskevan ohjeen (2/2014) mukaisesti. Mallinuksessa on käytetty kaavaratkaisun mukaista voimalatyyppejä, sillä roottorin koko on vastannut 100 metrin teoreettista maksimikokoa. Pienempi roottori ei tuota kovempaa melua. Myös voimalan kokonaiskorkeus on ollut kaavaratkaisun mukainen, poikkeama kaavan mahdollistamaan enimmäiskorkeuteen on ollut korkeintaan joitakin metrejä. Luumäen kunnanhallitus kiinnittää tässä yhteydessä huomiota siihen, että voimalan kokonaiskorkeus ja voimalan enimmäiskorkeus mitattuna merenpinnasta eivät usein lukuina vastaa toisiaan, mutta selvitykset on silti tehty kaavaratkaisun mukaisilla voimaloilla. Kaavoitusvaiheessa meluvaikutuksenarviot perustuvat ympäristöministeriön ohjeen mukaan laskennallisiin mallinuksiin, sillä varsinaisia melumittauksia ei voida tehdä ennen kuin hanke on toiminnassa. Mallinnetun voimalan valmistajan ilmoittamiin melupäästötietoihin on lisätty ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaisesti 2 dB:n epävarmuusarvo. Selvityksen tuloksia on verrattu Valtioneuvoston asetuksen 1107/2015 mukaisiin tuulivoimaloiden ulkomelun ohjearvoihin sekä sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 545/2015 pienitaajuisen melun toimenpiderajoista johdettuihin ulkomelutasojen vertailuarvoihin. Sisätilojen toimenpiderajojen muutos ulkotilojen vertailuarvoksi on tehty huomioimalla Suomessa mitattujen asuinrakennusten ääneneristävyyksien alalikiarvot.

Melumallinnusten osalta Luumäen kunnanhallitus toteaa, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavaa varten toteutettujen mallinnusten tulosten tarkastelun kannalta on merkityksellistä, että Suurikankaan tuulivoimaloiden toiminnan aikaiset melutasot eivät ylitä tuulivoimaloiden ulkomelutasojen ohjearvoista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1107/2015) tarkoitettua 40 dB(A) ohjearvoa lähimpien asuin- ja lomarakennusten kohdalla. Luumäen kunnanhallitus kiinnittää myös huomiota siihen, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavassa on kaavamääräys, jonka mukaan, mikäli toteutettava voimala eroaa malliltaan tai mittasuhteiltaan kaavassa tutkitusta voimalatyypistä, tulee melu- ja välkemallinnukset tehdä rakennuslupavaiheessa uudestaan toteutettavaksi valitulla voimalamallilla. Tällä kaavamääräyksellä ei ole siirretty meluvaikutusten arviointia Yksityisten Muutoksenhakijoiden esittämällä tavalla myöhempään vaiheeseen, vaan varmistettu, että hankkeen toteuttamisen meluvaikutukset eivät ylitä lainsäädännössä asetettuja melutasoja.

Yhteenvetona Luumäen kunnanhallitus toteaa, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan meluvaikutuksia on selvitetty kattavasti, asianmukaisesti ja soveltuvien viranomaisohjeistusten mukaisesti. Luumäen kunnanvaltuusto on siten voinut arvioida meluselvitysten perusteella kaavapäätöksen lainmukaisuutta. Yksityisten Muutoksenhakijoiden valitus Itä-Suomen hallinto-oikeudelle tulee näin ollen hylätä perusteettomana ja Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hyväksymisestä pysyttää voimassa.

4.2.1.2 Pohjavesiä koskevat selvitykset

Yksityiset Muutoksenhakijat ovat valituksessaan esittäneet, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan vaikutuksia pohjavesiin ei ole selvitetty riittävästi. Yksityiset Muutoksenhakijat ovat vedonneet valituksessaan siihen, että kaava-aineistossa ei ole arvioitu pohjavesialueiden mahdollisia hydraulisia yhteyksiä, vaikka havaintojen perusteella Somerharjun ja Heimalan pohjavesialueilla on samansuuntaiset virtaussuunnat. Yksityiset Muutoksenhakijat ovat myös todenneet, että alueella esiintyy paineellista pohjavettä ja korkeuserot viittaavat siihen, että pohjaveden virtaus voi suuntautua Somerharjun alueelta Heimalan vedenottamolle.

Yksityisten Muutoksenhakijoiden mukaan kaava-aineistossa ei ole esitetty riittävää selvitystä pohjaveden virtaussuunnista, virtaamista tai mahdollisista yhteyksistä pohjavesialueiden välillä eikä myöskään ole tarkastelua siitä, miten tuuli- ja aurinkovoimapuiston rakenteet vaikuttavat pohjaveden määrään, laatuun tai virtaussuuntiin. Yksityisten Muutoksenhakijoiden mukaan Heimalan vedenottamo ei ole käsitelty riittäväällä tarkkuudella, eikä sen merkitystä vedenhankinnalle ole arvioitu kokonaisuutena. Valituksen mukaan kaava-aineistossa ei ole arvioitu, miten hankkeen rakentaminen yhdessä olemassa olevien riskitekijöiden kanssa vaikuttaa pohjaveden laatuun tai vedenhankinnan varmuuteen Taavetin vedenottamon osalta.

Luumäen kunnanhallitus toteaa asiassa lähtökohtana, että hankkeessa on toteutettu erillinen pohjavesiselvitys, joka on ollut kaavaselostuksen liitteenä. Selvityksessä on huomioitu hankealueen maaperäolosuhteet, läheiset pohjavesialueet sekä vedenottamot ja kaivot. Selvityksessä on myös arvioitu paineellisen pohjaveden esiintymistä hankealueella ja selvityksen mukaan paineellisen pohjaveden esiintymisriskiä voidaan kokonaisuudessaan pitää pienenä. Selvityksen mukaan hankealueelle suunnitellusta toiminnasta ei aiheudu laadullista riskiä pohjavesille. Selvityksen

johtopäätöksissä on todettu myös, että toiminnasta ei aiheudu vaikutusta Heimalan pohjavesialueelle, hankealueen läheisiin yksityiskaivoihin tai vedenottamoihin.

Luumäen kunnanhallitus toteaa, että kaavaselostuksessa on todettu, että voimalat 1 ja 2 sijoittuvat Somerharjun pohjavesialueen reuna-alueille tai reuna-alueiden välittömään läheisyyteen. Pohjavesiselvityksessä on todettu, että voimaloista 1 ja 2 ei kuitenkaan aiheudu riskiä pohjavesille. Kyseisillä voimaloilla ei kaavaselostuksen mukaan ole käytännössä havaittavaa vaikutusta pohjavesialueella muodostuvaan pohjaveden määrään eivätkä ne käytännössä aiheuta riskiä sen laadulle. Myöskään aurinkovoima-alueella ei ole kaavaselostuksen mukaan vaikutusta pohjavesiin.

Luumäen kunnanhallitus toteaa asiassa lisäksi, että Somerharjun pohjavesialue on osoitettu Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavassa vedenhankintaan soveltuvaksi pohjavesialueeksi, jota koskevan kaavamääräyksen mukaan rakentaminen ei saa aiheuttaa pysyviä vaikutuksia pohjaveden laatuun, pohjaveden pinnan tasoon tai merkittäviä vaikutuksia pohjaveden virtausolosuhteisiin. Edelleen aluetta koskevan kaavamääräyksen mukaan tehtäessä toimenpiteitä pohjavesialueella on kiinnitettävä erityistä huomiota pohjaveden pilaantumisen estämiseen. Kaava-alueen raja-alue on toteutettu siten, että Heimalan pohjavesialue jää kaavarajauksen ulkopuolelle. Luumäen kunnanhallitus toteaa lisäksi, että viitatus kaavamerkinnän raja-alue noudattaa pohjavesialueen rajausta, joka on laajempi kuin varsinainen pohjaveden muodostumisalue. Toisin kuin Yksityisten Muutoksenhakijoiden valituksessa esitetään, kaavaratkaisussa on otettu huomioon pohjavesien turvaamista koskevat seikat.

Luumäen kunnanhallitus kiinnittää huomiota myös siihen, että Kaakkois-Suomen ELY-keskus on kaavan valmisteluvaiheessa antamassaan lausunnossa katsonut, että kaava-aineiston liitteenä olevassa pohjavesiselvityksessä hankeen vaikutuksia pohjaveteen on arvioitu riittävästi. Kaavaehdotuksesta antamassaan lausunnossa Kaakkois-Suomen ELY-keskus on pohjavesien yhteydessä todennut, että yleiskaavan maankäyttöratkaisu soveltuu suunnittelualueelle ja täyttää alueidenkäyttölain 39 §:n mukaisesti yleiskaavan sisältövaatimukset sekä 10 a luvun mukaiset tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset.

Luumäen kunnanhallitus toteaa siten asiassa yhteenvedona, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan vaikutuksia pohjavesiin on selvitetty kattavasti ja asianmukaisesti. Luumäen kunnanvaltuusto on siten voinut arvioida pohjavesiä koskevien selvitysten perusteella kaavapäätöksen lainmukaisuutta. Yksityisten Muutoksenhakijoiden valitus Itä-Suomen hallinto-oikeudelle tulee näin ollen hylätä perusteettomana ja Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hyväksymisestä pysyttää voimassa.

4.2.1.3 Luontoselvitykset

Yksityiset Muutoksenhakijat ovat vedonneet siihen, että kaava-aineistossa viitataan selvityksiin, joita ei ole esitetty liitteenä eikä kuvattu riittäväällä tarkkuudella, joten ei ole ollut mahdollista arvioida selvitystä ja siitä tehtyjä johtopäätöksiä. Esimerkkinä Yksityiset Muutoksenhakijat ovat viitanneet syksyllä 2025 toteutettuun uuteen kirjoverkkoperhosselvitykseen. Luumäen kunnanhallitus toteaa, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan kaavaselostuksessa on todettu, että kaava-alueella tehtiin kirjoverkkoperhosselvitys heinä-syyskuussa 2023 ja kyseinen selvitys on ollut kaava-aineiston liitteenä. Kaakkois-Suomen ELY-keskus edellytti YVA-menettelyn perustellussa

päätelmässään, että kirjoverkkoperhosen lisääntymis- ja levähdyspaikkoja selvitetään tarkemmin ja ne otetaan huomioon voimalapaikkojen ja teiden yksityiskohtaisessa suunnittelussa ennen rakennustöiden aloittamista eli toisin sanoen rakennuslupavaiheessa. Syyskuussa 2025 tehtiin uusi selvitys, joka kattoi vuonna 2023 todetuista potentiaalisista elinympäristöistä ne alueet, jotka sijoittuvat suunniteltujen voimaloiden, huoltoteiden ja sähkönsiirron reittien alueille tai niiden läheisyyteen. Kaavaselostuksessa on kuvattu, että selvityksessä etsittiin lajin toukkapesiä perhosten suosimilta reunavyöhykkeiltä, kuten metsäteiden laidoilta sekä avointen paikkojen, kuten hakkuuaukeiden, reunoilta. Kirjoverkkoperhosen toukkaseittejä havaittiin tuulivoima-alueen eteläosasta muutaman neliömetrin alueelta. Havaintojen perusteella ja lajin suojelun varmistamiseksi kaavaratkaisussa rajattiin alueellisesti kirjoverkkoperhosen lisääntymis- ja levähdyspaikka, jonka hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 78 §:n nojalla kiellettyä, minkä johdosta tien ja sähkönsiirtokaapelin linjauksia muutettiin niin, että ne eivät sijoitu kirjoverkkoperhosen lisääntymisalueelle. ELY-keskus ei edellyttänyt ennen rakennustöiden aloittamista tehtäväksi vaaditun kirjoverkkoperhosselvityksen asettamista nähtäville kaavoituksen yhteydessä.

Yksityiset Muutoksenhakijat ovat valituksessaan esittäneet, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan luo-2 merkinnän osalta ei ole osoitettu, mihin selvityksiin merkintä perustuu ja mitä luontoarvoja merkinnällä suojellaan ja miten merkintä vaikuttaa kaavan toteutukseen. Luumäen kunnanhallitus toteaa, että kuten kaavaselostuksesta käy ilmi luo-2 merkinnällä on osoitettu yksi kirjoverkkoperhosen esiintymisalue, joka on yllä kuvattu vuoden 2025 selvityksessä havaittu kirjoverkkoperhosen lisääntymis- ja levähdyspaikka.

Yksityiset Muutoksenhakijat ovat esittäneet, että selvitysten kattavuutta ja ajantasaisuutta ei ole osoitettu. Luumäen kunnanhallitus toteaa, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen YVA-menettelyn ja osayleiskaavoituksen yhteydessä toteutetut selvitykset on laadittu vuosien 2022–2025 aikana. YVA-menettelyn yhteysviranomaisen ja muut keskeiset viranomaiset ovat todenneet selvitykset asianmukaisiksi ja riittäviksi ja siten myös ajantasaisiksi. Luumäen kunnanhallitus kiinnittää myös huomiota siihen, etteivät Yksityiset Muutoksenhakijat ole perustelleet väitettään valituksessa tarkemmin.

Luumäen kunnanhallitus toteaa yhteenvetona, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan luontovaikutuksia on selvitetty kattavasti ja asianmukaisesti. Luumäen kunnanvaltuusto on siten voinut arvioida luontoselvitysten perusteella kaavapäätöksen lainmukaisuutta. Yksityisten Muutoksenhakijoiden valitus Itä-Suomen hallinto-oikeudelle tulee näin ollen hylätä perusteettomana ja Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hyväksymisestä pysyytään voimassa.

4.2.1.4 Yhteisvaikutuksia koskevat selvitykset

Yksityiset Muutoksenhakijat ovat lisäksi esittäneet, että hankkeen yhteisvaikutuksia ei ole arvioitu muiden alueelle kohdistuvien hankkeiden kanssa, vaikka tällaisia vaikutuksia syntyy erityisesti pohjavesiin ja liikennejärjestelyihin liittyen. Erityisesti Yksityisten Muutoksenhakijoiden valituksessa on vedottu siihen, että valtatie 26:n kehittämistoimenpiteiden ja Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan mukaisen rakentamisen yhteisvaikutuksia pohjaveden laatuun, määrään tai virtaussuuntiin ei ole selvitetty ja selvitykset ovat olleet puutteelliset esimerkiksi siksi, että pohjavesisuojauksen toteuttamista tiehankkeen yhteydessä ei ole arvioitu.

Muiden tuulivoimahankkeiden osalta muodostuvien yhteisvaikutusten osalta Luumäen kunnanhallitus viittaa edellä kohdissa 4.1.2.5 ja 4.1.1 lausuttuun. Valtatie 26:n osalta Luumäen kunnanhallitus toteaa, että Valtatie 26 ei ole lähellä pohjavesialuetta ja viittaa myös alla kohdassa 4.2.2.2 lausuttuun. Luumäen kunnanhallitus toteaa, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavassa ei oteta kantaa olemassa olevan tien rakenteelliseen kehittämiseen. Mahdollisista tulevista valtatie 26:n parannustoimenpiteistä aiheutuvat ympäristövaikutukset tulevat arvioitavaksi parannushankeen suunnittelun yhteydessä.

Luumäen kunnanhallitus toteaa yhteenvetona, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan yhteisvaikutuksia on selvitetty kattavasti ja asianmukaisesti. Luumäen kunnanvaltuusto on siten voinut selvitysten perusteella arvioida kaavapäätöksen lainmukaisuutta. Yksityisten Muutoksenhakijoiden valitus Itä-Suomen hallinto-oikeudelle tulee näin ollen hylätä perusteettomana ja Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hyväksymisestä pysyy voimassa.

4.2.1.5 Välkeselvitykset

Yksityiset Muutoksenhakijat ovat esittäneet, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen välkevaikutuksia ei ole arvioitu realistisissa olosuhteissa ja vaikutusten arviointi perustuu yksinkertaistettuihin oletuksiin, jotka aliarvioivat todellisia vaikutuksia. Välkeselvityksissä ei ole huomioitu heijastuksia voimaloiden pinnoista, lumen ja jään vaikutusta tai kosteiden pintojen vaikutusta. Lisäksi Yksityiset Muutoksenhakijat ovat esittäneet, että kaava-aineistossa ei ole esitetty riittävää arviota välkevaikutusten vaikutuksista liikenneturvallisuuteen tai siihen, miten välkevaikutukset kohdistuvat valtatie 6:een.

Luumäen kunnanhallitus toteaa asiassa lähtökohtana, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavaa varten on toteutettu kattava välkemallinnus. Tehtyjen välkemallinnusten tulosten osalta Luumäen kunnanhallitus toteaa, että Suomessa ei ole määritelty välkevaikutuksille sitovia raja-arvoja tai suosituksia. Ympäristöhallinnon ohjeen 5/2016 mukaisesti välkevaikutusten arvioinnissa on suositeltavaa käyttää apuna muiden maiden suosituksia välkkeen rajoittamisesta. Esimerkiksi Ruotsissa sovellettava suositus on kahdeksan tuntia vuodessa ja 30 minuuttia päivässä ja Tanskassa 10 tuntia vuodessa. Mallinnuksessa on esitetty teoreettisen maksimivälkkeen perusteella todennäköinen tilanne, sillä todellisuudessa välkettä on havaittavissa vain sään ollessa riittävän aurinkoinen. Selvityksen tulokset on esitetty välkevyöhykekarttana, jossa vyöhykkeet kuvaavat todennäköistä välkemäärää tunteina vuodessa. Mallinnuksen perusteella yli kahdeksan tunnin suositus vuodessa ylittyy todennäköisesti yli 20:llä asuin- ja lomarakennuksella. Välkevaikutuksia voidaan kuitenkin rajata pysäyttämällä voimalat sellaisissa olosuhteissa, jolloin välkehaittaa aiheutuu. Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan kaavamääräyksissä on edellytetty, että tuulivoimaloiden tulee olla säädettävissä ja pysäytettävissä niin, että niiden välkevaikutusta asutukseen tai loma-asutukseen voidaan rajata. Luumäen kunnanhallitus toteaa, että mikäli välkevaikutuksesta aiheutuu lähialueen asutukselle kohtuutonta rasitusta, tulee toiminnalle hakea ympäristölupaa vaikutusten rajaamiseksi. Kunnanhallitus toteaa myös, että kaavaa toteuttavan hanketoimijan tulee olla yhteydessä Luumäen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiseen koskien ympäristöluvan tarvetta Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimapuiston toiminnalle. Ympäristöluvan mahdollinen tarve ratkaistaan kuitenkin soveltuvan ympäristönsuojelulainsäädännön nojalla ja

Luumäen kunnanvaltuuston päätöksessä 16.2.2026 § 3 on alueidenkäyttölain mukaisella tavalla otettu huomioon välkevaikutusten aiheutuminen ja niiden hallinta.

Heijastusvaikutusten osalta Luumäen kunnanhallitus toteaa, että pintojen aiheuttama välkehdintä on rinnastettavissa muihin tienvieressä sijaitsevien pintojen välkehdintöihin, kuten esimerkiksi rakennukset ja puut, minkä lisäksi vaikutus vähenee ajan saatossa suhteellisen nopeasti uusien pintojen kiillon vähetessä. Luumäen kunnanhallitus kiinnittää liikenneturvallisuuden osalta huomiota myös siihen, että Väyläviraston suosittama 300 metrin vähimmäisetäisyys maantiestä voimaloihin täyttyy Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimahankkeessa.

Luumäen kunnanhallitus toteaa asiassa yhteenvedona, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan välkevaikutuksia on selvitetty kattavasti ja asianmukaisesti. Luumäen kunnanvaltuusto on siten voinut arvioida välkeselvitysten perusteella kaavapäätöksen lainmukaisuutta. Yksityisten Muutoksenhakijoiden valitus Itä-Suomen hallinto-oikeudelle tulee näin ollen hylätä perusteettomana ja Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hyväksymisestä pysyttää voimassa.

4.2.1.6 Maisemavaikutuksenarviot

Yksityiset Muutoksenhakijat ovat valituksessaan esittäneet, että kaava-aineiston havainnekuvat eivät vastaa realistisesti hankkeen vaikutuksia, sillä voimaloiden korkeudet eivät vastaa enimmäismitoituksia ja puuston vaikutus on esitetty pysyvänä. Luumäen kunnanhallitus toteaa, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan kaavaselostuksessa esitetyt näkymäalueanalyysit on laadittu siten, että Tuulivoimalan korkeutena on neljässä voimalassa käytetty 245 m (napakorkeus 160 m) ja 11 voimalassa 250 m (napakorkeus 165 m). Voimaloiden korkeudet perustuvat lentoestealueen korkeusrajoitukseen, joka vastaa myös Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan kaavamääräyksissä esitettyä kokonaiskorkeuden rajoitusta, eli 340 metriä meren pinnasta. Laskentamalli huomioi maaston topografian ja puuston korkeuden. Analyysi perustuu Maanmittauslaitoksen 10 m maastomalliin ja Metsäkeskuksen latvusmalliin. Näkymäalueanalyysin ja havainnekuvien lisäksi Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen taustaksi on toteutettu videoanimaatio, joka havainnollistaa hankkeen maisemallisia vaikutuksia. Havainnekuvien ja videoanimaation kuvakulmat on pyritty valitsemaan niin, että ne mahdollisimman hyvin kuvaisivat voimaloiden vaikutusta maisemaan.

Luumäen kunnanhallitus toteaa, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan maisemavaikutuksia on selvitetty kattavasti ja asianmukaisesti. Luumäen kunnanvaltuusto on siten voinut arvioida maisemaselvitysten perusteella kaavapäätöksen lainmukaisuutta. Yksityisten Muutoksenhakijoiden valitus Itä-Suomen hallinto-oikeudelle tulee näin ollen hylätä perusteettomana ja Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hyväksymisestä pysyttää voimassa.

4.2.2 Kaavan sisällöllinen lainmukaisuus sekä osallistumis- ja kaavoitusmenettelyn asianmukaisuus

Yksityisten Muutoksenhakijoiden valituksessa viitataan hallintolain 6 §:n vaatimukseen koskien huolellisuutta ja objektiivisuutta sekä selvitysten riittävyttä että kaavan sisällöllistä lainmukaisuutta koskevien väitteiden yhteydessä. Luumäen kunnanhallitus toteaa tältä osin, että hallintolain 6 § sisältää hallinnon yleiset oikeusperiaatteet eikä itsessään sisällä viittausta huolellisuusvelvoitteeseen

Yksityisten Muutoksenhakijoiden viittaamalla tavalla. Joka tapauksessa Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan laatimismenettelyssä on noudatettu hallintolain 6 §:n mukaisia hallinnon oikeusperiaatteita. Luumäen kunnanhallitus toteaa selvyuden vuoksi myös, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan sisällöllistä lainmukaisuutta arvioidaan alueidenkäyttölaisissa nimenomaisesti säädettyjen kaavoituksen sisältövaatimusten perusteella, ei hallintolain 6 §:ssä tarkoitettujen hallinnon yleisten oikeusperiaatteiden mukaisesti. Yksityisten Muutoksenhakijoiden valitus Itä-Suomen hallinto-oikeudelle tulee näin ollen hylätä perusteettomana ja Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hyväksymisestä pysyttää voimassa.

Luumäen kunnanhallitus ottaa alla erikseen yksilöidysti kantaa muihin Yksityisten Muutoksenhakijoiden esittämiin kaavan sisällöllistä lainmukaisuutta sekä kaavoitusmenettelyä koskeviin väitteisiin.

4.2.2.1 Meluvaikutukset

Yksityiset Muutoksenhakijat ovat esittäneet, että meluvaikutusten osalta kaava ei täytä alueidenkäyttölain 39 §:n vaatimuksia terveellisestä ja turvallisesta elinympäristöstä, sillä melumallinnuksen tulosten marginaalit ohjearvoihin nähden ovat pienet ja mallinnoissa ei ole sovellettu riittäviä epävarmuuskertoimia.

Luumäen kunnanhallitus viittaa tältä osin yllä kohdassa 4.2.1.1 lausuttuun ja toteaa, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimahankkeesta ei toteutettujen selvitysten ja vaikutusarvioiden perusteella aiheudu sellaisia meluvaikutuksia, joiden johdosta olisi katsottava, että Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 olisi lainvastainen tai syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Yksityisten Muutoksenhakijoiden valitus tulee näin ollen hylätä perusteettomana ja Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hyväksymisestä pysyttää voimassa.

4.2.2.2 Hankkeen yhteensovittaminen valtatie 26:n kanssa

Yksityiset Muutoksenhakijat ovat valituksessaan esittäneet, että hanketta ei ole yhteensovitettu valtatie 26:n kehittämisen kanssa, mikä voi johtaa toteuttamiskelvottomiin ratkaisuihin. Yksityiset Muutoksenhakijat ovat esittäneet lisäksi, että kaava-aineistossa ei ole esitetty arviointia siihen, miten Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaava suhteutuu valtatie 26:ta koskeviin maakuntakaavan tavoitteisiin.

Luumäen kunnanhallitus toteaa tältä osin, että kaavaselostuksessa on huomioitu valtatie 26:ta koskevat parantamistarpeet. Väyläviraston suosittelema 300 metrin suojaetäisyys maanteihin täyttyy Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan mukaisessa rakentamisessa. Luumäen kunnanhallitus toteaa myös, että Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen on osallistunut viranomaisneuvotteluihin edustaen myös väylävirastoa ja ohjannut kaavatyötä tieverkoston kehittämistarpeiden osalta.

Maakuntakaavan tavoitteiden osalta Luumäen kunnanhallitus toteaa, että Etelä-Karjalan liitto on kaavaluonnoksesta antamassaan lausunnossa todennut, että voimassa olevassa maakuntakaavassa oleva tieliikenteen yhteystarvemerkinä valtateiden 6 ja 26 välillä on vanhentunut ja siten tarpeeton. Luumäen kunnanhallitus kiinnittää huomiota siihen, että Etelä-Karjalan liitto ei ole kaava-aineistosta

antamissaan lausunnoissa todennut, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaava olisi maakuntakaavan tavoitteiden vastainen. Päinvastoin Etelä-Karjalan liitto on kaavaehdotusvaiheen lausunnossaan todennut, että maakuntakaavan merkinnät on huomioitu kaavaluonnoksen suunnittelussa ja voimassa olevan maakuntakaavan merkinnät eivät ole esteenä tuulivoima-alueen suunnittelulle ja toteutukselle tai aurinkovoimapuiston osoittamiselle Lakiasuolle.

Edellä sanottuun perustuen Luumäen kunnanhallitus toteaa, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavassa on huomioitu valtatie 26 ja maakuntakaavan ohjausvaikutus riittävällä tavalla. Yksityisten Muutoksenhakijoiden valitus tulee näin ollen hylätä perusteettomana ja Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hyväksymisestä pysyttää voimassa.

4.2.2.3 Osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyjen toteutuminen

Yksityisten Muutoksenhakijoiden mukaan kaava-aineistosta ei ilmene, että väylävirastoa olisi kuultu valtatie 26:n kehittämiseen liittyvissä kysymyksissä, eikä väyläviraston näkemyksiä ole esitetty osana muuta viranomaisaineistoa. Yksityisten Muutoksenhakijoiden mukaan myöskään Heimalan vesiosuuskuntaa ei ole kuultu kaavan valmistelussa, eikä sen näkemyksiä ole esitetty osana kaava-aineistoa.

Luumäen kunta toteaa, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan valmistelussa on noudatettu alueidenkäyttölain mukaista vuorovaikutteista suunnitteluprosessia. Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavaa laadittaessa on laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä ilmoitettu kaavoituksen vireilletulosta alueidenkäyttölain vaatimalla tavalla. Myös kaavan valmistelu- ja kaavaehdotusvaiheissa on kuultu osallisia alueidenkäyttölain edellyttämällä tavalla. Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavasta on myös järjestetty alueidenkäyttölain mukainen viranomaisneuvottelu, jonne on kutsuttu ne viranomaiset, joiden toimialaa asia saattaa koskea. Viranomaiset eivät nähneet tarpeelliseksi pitää kaavoituksen myöhemmässä vaiheessa erillisiä viranomaisneuvotteluja. Kaavan valmistelun yhteydessä on käsitelty osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, kaavaluonnoksesta ja kaavaehdotuksesta annetut lausunnot sekä muistutukset, ja mainituissa dokumenteissa esitetyt seikat on otettu huomioon kaavoittajan vastineissa esitetyillä tavoilla. Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavasta on myös järjestetty yleisötilaisuuksia kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa 8.3.2023, valmisteluvaiheessa 18.6.2024 sekä ehdotusvaiheessa 10.2.2025. Luumäen kunnanhallitus toteaa valituksessa mainittujen tahojen osalta, että Väylävirasto on antanut lausuntonsa osallistumis- ja arviointivaiheessa. Myös Heimalan vesiosuuskunnalla on ollut mahdollisuus antaa mielipide tai muistutus kaikissa kaavoituksen vaiheissa, muttei tätä ole saatu.

Yksityiset Muutoksenhakijat ovat valituksessaan vedonneet myös siihen, että valmisteluvaiheessa esitetyissä mielipiteissä edellytetyt lisäselvityksiä ei ole tehty. Tältä osin Luumäen kunnanhallitus viittaa yllä kohdassa 4.1.3 lausuttuun.

Edellä sanottuun perustuen Luumäen kunnanhallitus toteaa, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavassa valmistelussa on noudatettu alueidenkäyttölain mukaista vuorovaikutteista menettelyä sekä kuultu tarvittavia osallisia ja viranomaisia. Yksityisten

Muutoksenhakijoiden valitus tulee näin ollen hylätä perusteettomana ja Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hyväksymisestä pysyttää voimassa. Hankkeeseen liittyen on pidetty useita yleisötilaisuuksia, jossa on päässyt esittämään hankkeeseen liittyen kysymyksiä tai kommentteja. Yleisötilaisuudet on pyritty ajoittamaan niin, että myös kesäasukkailla olisi mahdollista näihin osallistua.

4.2.2.4 YVA-menettelyn perustellun päätelmän huomioiminen

Yksityiset Muutoksenhakijat ovat valituksessaan esittäneet, että kaava-aineistossa ei ole osoitettu, miten YVA-menettelyn perusteltu päätelmä on otettu huomioon kaavoituksessa. Luumäen kunnanhallitus toteaa, että väite on Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan olosuhteissa virheellinen. Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan kaavaselostuksen luvussa 6.1.3 on käsitelty perustellun päätelmän huomioimista kaavoituksessa. Lisäksi Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan kaavaselostuksen liitteenä 3 on ollut yksityiskohtainen selostus perustellun päätelmän huomioimisesta kaavoituksessa. Taulukkomuotoisessa liitteessä on käyty läpi perustellussa päätelmässä esitetyt lisäselvitystarpeet sekä miten kyseiset tarpeet on huomioitu. Kaavaselostuksen julkiset liitteet ovat olleet kaavan hyväksymisasiakirjojen kanssa saatavilla yleisessä tietoverkossa.

YVA-menettelyn yhteysviranomaisena toimiva Kaakkois-Suomen ELY-keskus ei ole kaavaehdotuksesta antamassaan lausunnossa katsonut, että perustellun päätelmän huomioimisessa olisi puutteita. Päinvastoin ELY-keskus on lausunut, että yleiskaavan maankäyttöratkaisu soveltuu suunnittelualueelle ja täyttää alueidenkäyttölain 39 §:n mukaisesti yleiskaavan sisältövaatimukset sekä 10 a luvun mukaiset tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset.

Edellä sanottuun perustuen Luumäen kunnanhallitus toteaa, että Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavassa on osoitettu riittävällä tavalla, että YVA-menettelyn yhteysviranomaisen antama perusteltu päätelmä on otettu huomioon kaavaratkaisussa. Yksityisten Muutoksenhakijoiden valitus tulee näin ollen hylätä perusteettomana ja Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hyväksymisestä pysyttää voimassa.

5 Yhteenveto

Yhteenvetona Luumäen kunnanhallitus toteaa, että Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hyväksymisestä on perustunut sellaisiin kattaviin ja luotettaviin selvityksiin, että Luumäen kunnanvaltuusto on voinut arvioida käsiteltävänä olevan kaavaratkaisun lainmukaisuutta sekä alueidenkäyttölain mukaisten kaavan sisältövaatimusten täyttymistä. Toteutettujen selvitysten perusteella Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimahankkeesta ei aiheudu sellaisia vaikutuksia, joiden johdosta Luumäen kunnanvaltuuston päätöksen 16.2.2026 § 3 Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hyväksymisestä olisi katsottava olevan lainvastainen tai syntyneen virheellisessä järjestyksessä. Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan laatimisprosessissa on myös noudatettu alueidenkäyttölain mukaista vuorovaikutteista prosessia sekä huomioitu riittävällä tavalla YVA-menettelyn yhteysviranomaisen antama perusteltu päätelmä ja maakuntakaavan ohjausvaikutus. Näin ollen Muutoksenhakijoiden

valitukset tulee hylätä perusteettomina ja Luumäen kunnanvaltuuston päätös 16.2.2026 § 3 Suurikankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hyväksymisestä pysyttää voimassa.